

TÉZY K ŠTÁTNEJ ZÁVEREČNEJ SKÚŠKE Z PREDMETU

„MIKRO A MAKROEKONÓMIA“

Bc – štúdium, študijný program Ľudské zdroje a personálny manažment

1. Ekonómia ako spoločenská veda, základné etapy vývoja ekonómie, základné ekonomické pojmy a kategórie.

Ekonómia ako spoločenská veda:

- definícia ekonómie, základné ekonomické pojmy a kategórie,
- funkcie ekonómie a metódy skúmania ekonómie,
- základné etapy vývoja ekonómie, hlavní predstavitelia,
- vymedzenie obsahu pojmov mikroekonómia a makroekonómia.

2. Základné problémy organizácie ekonomiky. Potreby a ich uspokojovanie. Základné ekonomické zákony.

Základné problémy organizácie ekonomiky:

- triáda ekonomických problémov a ich riešenie v rôznych typoch ekonomík,
- potreby spoločnosti, ich uspokojovanie, zdroje uspokojovania potrieb,
- základné ekonomické zákony, princíp efektívnosti v ekonomike.

3. Trh a trhový mechanizmus, jeho prvky, fungovanie trhového mechanizmu.

Trh a trhový mechanizmus:

- základná úloha trhu v ekonomike, členenie trhov, formy trhov,
- trhový mechanizmus, jeho prvky, fungovanie trhového mechanizmu,
- nedokonalosť trhového mechanizmu a jej riešenie.

4. Konkurencia, jej formy a význam v trhovej ekonomike.

Konkurencia:

- konkurencia ako základná podmienka fungovania trhovej ekonomiky,
- formy a typy konkurencie,
- nedokonalá konkurencia, jej formy.

5. Cena, jej úloha a funkcie ceny v trhovej ekonomike.

Cena:

- cena ako vyjadrenie hodnoty tovaru,
- úloha ceny v ekonomickom systéme,
- cena výrobkov a služieb a cena výrobných faktorov,
- regulácia cien v ekonomike.

6. Klasická ekonómia, podstata klasickej ekonomickej teórie, predstavitelia.

Klasická ekonomická teória:

- liberalizmus v ekonómii (princíp laissez faire),
- podstata klasickej ekonomickej teórie, predstavitelia,
- princíp osobného a spoločenského prospechu v trhovej ekonomike,
- význam klasickej ekonómie pre vývoj ekonómie.

7. Keynesová ekonomická teória, jej podstata. Štátny intervencionizmus, jeho nástroje.

Keynesova ekonomická teória:

- podstata keynesovej ekonomickej teórie,
- štátny intervencionizmus, jeho nástroje,
- kategórie úspory, investície, peniaze v keynesovej teórii,
- keynesova teória a monetarizmus, porovnanie.

8. Úloha štátu v ekonomike, formy zásahov štátu do ekonomiky.

Úloha štátu v ekonomike:

- štát ako ekonomický subjekt,
- úloha štátu v ekonomickom systéme,
- formy zásahov štátu do ekonomiky,
- názory na úlohu štátu v ekonomickej teórii.

9. Mikroekonomická teória spotrebiteľa, rozpočtové obmedzenie spotrebiteľa, optimum (rovnováha) spotrebiteľa.

Mikroekonomická teória spotrebiteľa:

- racionálne správanie spotrebiteľa,
- kategória užitočnosti, hraničná užitočnosť,
- rozpočtové možnosti spotrebiteľa,
- zmeny rozpočtových možností spotrebiteľa,
- optimum (rovnováha) spotrebiteľa.

10. Formovanie individuálneho dopytu spotrebiteľa, faktory tvorby individuálneho dopytu.

Formovanie individuálneho dopytu:

- faktory ovplyvňujúce zmeny dopytu,
- elasticita dopytu, cenová, dôchodková,
- výnimky zo zákona dopytu,
- trhovú dopyt.

11. Mikroekonomická teória firmy, základná charakteristika, rovnováha firmy, maximalizácia zisku (optimalizácia zisku).

Mikroekonomická teória firmy:

- základná charakteristika firmy,
- technické podmienky výroby, voľba technológie,
- produkčné funkcie, rovnováha (optimum) firmy,
- maximalizácia (optimalizácia) zisku.

12. Náklady firmy z mikroekonomického hľadiska, členenie nákladov, formy znižovania nákladov.

Náklady firmy z hľadiska mikroekonómie:

- náklady z hľadiska mikroekonómie, ich členenie,
- fixné, variabilné, hraničné a priemerné náklady, grafické znázornenie,
- zisk, efektívnosť a rentabilita,
- formy znižovania nákladov.

13. Typológia a právne formy podnikov v ekonomike.

Typológia a právne formy podnikov:

- členenie podnikov podľa typologických znakov,
- právne formy podnikov, podnik jednotlivca, obchodné spoločnosti,
- verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť,
- spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť, družstvo,
- združenie podnikov, konzorcium, kartel, syndikát, koncern, trust a holding.

14. Mikroekonomická politika štátu, nástroje mikroekonomickej politiky štátu.

Mikroekonomická politika štátu:

- príčiny zásahov štátu do správania a rozhodovania trhových subjektov,
- nástroje mikroekonomickej politiky štátu, priama a nepriama regulácia,
- úloha štátu pri ovplyvňovaní mikroekonomického prostredia.

15. Trh výrobných faktorov, špecifiká trhu výrobných faktorov.

Trh výrobných faktorov:

- práca a trh práce,
- prírodné zdroje, pôda, trh prírodných zdrojov a pôdy,
- kapitál a trh kapitálu,
- ceny výrobných faktorov.

16. Dôchodky a ich rozdeľovanie, dôchodky a polarizácia spoločnosti.

Dôchodky a ich rozdeľovanie:

- dôchodky, formy ich distribúcie, faktory vplyvajúce na rozdeľovanie dôchodkov,
- hmotný blahobyt a kvalita života,
- dôchodky a sociálna polarizácia spoločnosti.

17. Makroekonomické veličiny, ich meranie, makroekonomické ciele.

Makroekonomické veličiny a ich meranie:

- HDP, HNP, vymedzenie pojmov, metódy výpočtu,
- ďalšie makroekonomické veličiny, ich význam pre hodnotenie úrovne rozvoja ekonomiky,
- základné makroekonomické ciele.

18. Agregátny dopyt, agregátna ponuka, makroekonomická rovnováha.

Agregátny dopyt, agregátna ponuka:

- agregátny dopyt, zložky agregátneho dopytu,
- agregátna ponuka, faktory ovplyvňujúce agregátnu ponuku,
- makroekonomická rovnováha.

19. Spotreba, úspory, investície, ich vzájomný vzťah.

Spotreba, úspory, investície:

- spotreba, faktory ovplyvňujúce spotrebu, sklon k spotrebe,
- úspory, faktory ovplyvňujúce úspory, sklon k úsporám,
- investície a ich členenie, vzťah úspor a investícií,
- investície a ekonomický rast.

20. IS-LM model pre zatvorené hospodárstvo, exogénne a endogénne premenné v IS-LM modeli.

IS-LM model pre zatvorené hospodárstvo:

- rovnováha na trhu tovarov a krivka IS,
- rovnováha na peňažnom trhu a krivka LM,
- krátkodobá rovnováha modelu IS-LM (algebraické a grafické vyjadrenie),
- vzťah exogénnych a endogénnych premenných modelu IS-LM.

21. IS-LM model pre otvorené hospodárstvo, fixné výmenné kurzy a plávajúce výmenné kurzy.

IS-LM model pre otvorené hospodárstvo:

- charakteristika Mundell – Flemingovho modelu,
- model IS-LM a fixné výmenné kurzy,
- model IS-LM a plávajúce výmenné kurzy.

22. Ekonomický rast a ekonomický cyklus.

Ekonomický rast a ekonomický cyklus:

- výkonnosť ekonomiky a ekonomický rast, podstata a meranie,
- faktory a zdroje ekonomického rastu,
- ekonomický cyklus, podstata,
- fázy a prejavy ekonomického cyklu.

23. Národný príjem, jeho tvorba a užitie, rozdelenie celkového výstupu v ekonomike.

Národný príjem, jeho tvorba a užitie:

- tvorba národného príjmu, makroekonomické produkčné funkcie,
- rozdelenie celkového výstupu v ekonomike, jeho užitie,
- systém národných účtov.

24. Peniaze a ich úloha v ekonomike.

Peniaze a ich úloha v ekonomike:

- podstata peňazí a ich úloha v ekonomike,
- funkcie peňazí a formy peňazí,
- makroekonomické peňažné agregáty,
- rovnica výmeny, ekonomické názory na úlohu peňazí v ekonomike.

25. Peňažný trh a banková sústava. Národná banka Slovenska.

Peňažný trh a banková sústava:

- podstata peňažného trhu,
- dopyt a ponuka na peňažnom trhu, úroková miera,
- banková sústava, úloha komerčných bánk v ekonomike,
- Národná banka, úloha NBS po vstup do Menovej únie.

26. Inflácia, jej príčiny, meranie. Dôsledky inflácie v ekonomike.

Inflácia:

- podstata, príčiny a formy inflácie,
- meranie inflácie, cenové indexy,
- ekonomické a sociálne dopady inflácie na ekonomiku.

27. Zamestnanosť a nezamestnanosť, príčiny nezamestnanosti. Dopady nezamestnanosti na ekonomiku.

Zamestnanosť a nezamestnanosť:

- práca, pracovná sila, ľudský kapitál, trh práce,
- zamestnanosť a nezamestnanosť, príčiny nezamestnanosti,
- meranie zamestnanosti a nezamestnanosti, formy nezamestnanosti,
- súčasná situácia na trhu práce v SR.

28. Stabilizačná politika štátu, nástroje stabilizačnej politiky.

Stabilizačná politika štátu:

- nástroje stabilizačnej politiky,
- rozpočtová politika,
- monetárna politika,
- menová politika,
- zahranično-obchodná politika.

29. Medzinárodná deľba práce a svetové hospodárstvo.

Medzinárodná deľba práce:

- medzinárodné ekonomické vzťahy a svetové hospodárstvo,
- medzinárodný obchod, obchodná a platobná bilancia,
- liberalizácia v medzinárodnom obchode,
- integračné procesy v Európe.

30. Medzinárodné menové vzťahy, medzinárodné menové systémy v Európe, medzinárodné menové inštitúcie.

Medzinárodné menové vzťahy:

- medzinárodné menové vzťahy, európsky menový systém,
- menový kurz, nominálny, reálny,
- základné systémy menových kurzov (riadený, pevný, plávajúci),
- medzinárodné menové inštitúcie.

Doporučená literatúra:

1. **Ivanová, E. a kol.:** *Základy ekonómie*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2019.
2. **Habánik, J., Masárová, J., Ivanová, E., Janský, B.:** *Makroekonómia*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2014.
3. **Ivanová, E.:** *Mikroekonómia*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2015.
4. **Ivanová, E. a kol.:** *Podnikové hospodárstvo*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2018.
5. **Majtán, Š. a kol.:** *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava: Sprint 2, s.r.o. 2014.
6. **Majdúchová, H. a kol.:** *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2020.
7. **Koišová, E. a kol.:** *Financie a mena*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2017.
8. **Habánik, J., a kol.:** *Hospodárska politika: teória a súčasné problémy*. Trenčín: TnUAD v Trenčíne, 2012.
9. **Lipková, Ľ.:** *Európska únia*. Bratislava: Sprint dva, 2011.
10. **Lisý, J. a kol.:** *Ekonómia*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016.
11. **Samuelson, P.A., Nordhaus, W.D.:** *Ekonómia*. Bratislava: Elita, 2000.
12. **Hořejší, B., Soukupová, J., Macáková, L., Soukup, J.:** *Mikroekonómie*. Praha: Management Press, 2018.